

SERÈM!

PERIÒDIC NACIONALISTA

Redacció i Administració
CENTRE NACIONALISTA CATALÀ

Els treballs se publican baix la única responsabilitat de sos autors.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret i l' de ver de cooperar hi tots els catalans moguts per las aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar o sentir en materias religioses, polítiques i socials (*l'claració de la VII A-samblea de la Unió Catalanista*).

Per Catalunya cap a l'humanitat

Per fi ha arribat l' hora que 'ls republicans federals de Catalunya han comprés que l' idea de patria deu ocupar lo primer lloch en l' esperit y en lo cor de cada home y com que ells y nosaltres estem enamorats no solsament de l' autonomia que és consagració individual dels drets del home, sino de la autonomia dels nuclis socials, derivació y complement de la primera, és per demés que digan que las nostras aspiracions son las sevas y que las sevas son las nostras. Aquest agermanament, més ben dit, compenetració d' ideas era fa temps esperada y tenim de confessarho, tots l' hem rebuda ab veritable goig, porque l' autonomia de la terra catalana, la causa de la patria necessitava un llas comú que 'ns lligués y relligés en bé de tots pera una acció de conjunt.

Amor especial al poble català, amor á las demés regións y amor á tot lo llinatge humá arreu escampa l' autonomisme; aném donchs á lo essencial, no doném importancia per un moment á lo accidental, encar que la veritat siga dita; qui no se sent republicá en vista de tantas esperansas marcidas y de tantas promesas no donadas, además lo govern del poble, pel poble surt de l' essencia del home colectiu català, de l' ánima de nostre poble, qual tradició ha sigut sempre lliberal y democrática y encaixa perfectament en los motllos nous de cultura y de progrés. Lo sentiment y l' ideal autonomista, la lley de casa, l' *home rule* com diuhen los inglesos, enclou tots los interessos catalans, cap català pot sentir desafecció pera que Catalunya siga rica y plena, concient y forta.

Ja ho sabem que cap forma de govern s' oposa á l' ampla llibertat dels pobles, però hi ha cosas que no 's poden dir.....

Si volém que Catalunya siga catalana, sols ab l' autonomia podém conseguirho, porque l' autonomia és la personalitat dels pobles que tenen conciencia de sí mateixos, que volen viurer segons sa propia lley y que no volen desfigurarse y aixó no es superbia, ni egoisme.

Deixéuse, germans de patria d' alianças monstruosas que entranyan una contradicció, la negació de la llibertat porque fins ara ningú sab com l' entenen los unitaris la llibertat, ja que al ensemps volen l' autonomia y l' acció uniforme y única del Estat en la legislació, en lo regim financier, en l' organisació judicial y en tot lo referent al exércit.

La companyia dels unitaris vos entrebanca 'ls passos pera llansarvos ardits á la conquesta d' organisacions vigorosas, d' institucións novas, d' una vida com cal, d' una vida expansiva y estimuladora de las energías y activitats populars. Acabéu las complacencias ab los eterns enemichs del esperit democrátich de Catalunya, porque, á son costat, mitj propicis al regim vigent se malmet la voluntat sobirana del poble y 'ls homes s' anulán y 's desacreditan.

Cal tenir fé en la societat, en la veritat, en la vida periúrica, no en l' acció del centre que tantas terras y regnes ha perdut. Créurer encara en l' Estat, qual endarreriment, impotencia y egoisme és evident, és desconexer las llissons de la realitat y de la vida.

Es induptable que la reacció ha sigut sempre xorca y que las revolucións solsament modifícan lo extern, l' accidentalitat, quedant intacte l' organisació fonamental del Estat, aixís donchs és necessari que l' govern del poble s' inspire

en idees progressives y lliures, en idees de renovació ovirant amples y nous horitzons.

Ni defalliment, ni delict, com deya 'l gran O'Connell. Avant sempre y que 'l àngel de la tolerancia regni entre nosaltres y 'ns donga fé y constancia en nostras conviccions pera cridar avuy, demà y sempre: Visca 'l dret á la vida dels pobles!

AGUSTI M.ª GIBERT.

¿Divagacions?

Siguém concients, reconcentrémnos en nosaltres mateixos, y un moment tan sols volguém ser justiciers al apreciar las cosas. Donémnos compte, per un sol instant que som humans, cosa qu' oblidém ab molta facilitat, y com a tals obrém en tots els nostres actes. Femho així, ¡y que cosas veurém qu' entristirán la nostra ànima! Veurém, qu' en el transcurs de la nostra vida, l' home s' esforsa en ser tirá y estupit, y may l' amor l' enlayra en cerca d'un perfeccionament, que tant avuy la humanitat necessita.

Tota cosa beneficiosa al home, no hi ha qu' esforsarse gayre per obtenirho, que la mateixa naturalesa ab suavitat li porta. ¿Perque doncs aquesta sistemática oposició, perque l' home pugui obtenirho? ¡Que 'n som de malvats els homes! En nostres mans tením lo que 'ns cal pera ser lliures, y sempre 'ns mou la deria de contradirnos, que en lloch de cultivar nostre inteligencia pera ser bons ciutadans, ens esforsém mes cada día pera desviarnos del veritable camí que 'ns conduhiria al regoneixement absolut d' *alló* que tant ens fa glatir.

Divaguém errants pel mon, com qui cerca una ventura, y may ens donem compte, qu' és la febra de mal entesa ilusió lo que 'ns fa moure, y fermes en la nostre, no 'ns volém parar un moment a reflexionar, si 'ns és o no beneficos fer via esma perdut, pels viaranys escabrosos susceptibles a mala cosa.

Natura es vida, diém els homes volguent justificar una natural cosa, y rere l' una a l' altre enlassém las negacions y 'ls errors, som cadena interminable, que sense donarnos compte aném forjant, pera empresonarnos mutuament, sol per satisfer aquells ressabis de brutals passions qu' encare no hem pogut desprendres. Ficsém la vista en un punt determinat, y allí 'ns entossudim, no volguent, vigorisarnos envers la variació; que per tothom es beneficiosa.

Miréu com corre la humanitat entera, miréu

com s' afanya cercant *alló* que sols un malentés li allunya. Vol anar endevant, que 'l progrés diu que l' empeny, y que en ales d' ell volar ab lleugeresa díu qu' es cosa que li plau, y vola ab frenética fúria, sense donarse compte que no es el progrés, qui 'l porta en sas ales, sino qu' és l' instint maligne de premeditada enveja, la set insaciable de superioritat que encega, passió la més terrible a l' home, y que per sas funestas conseqüencias és la que més deuria procurar desprendres. Mes, ¿com ferho? Pretenció per instint, may la naturalitat y 'l regoneixement absolut de tota cosa, li fá batre 'l cor impulsantlo ab noble causa.

¿Y com ferli donchs entrar a l' home que no és aquet el camí que millor li cal, pera conseguir el fi qu' ell se proposa? Tal volta si se li p rlés directament al cor quelcom se lograría de beneficos per ell. Ferli compendre, ab rahonaments amorosos, que la superioritat, en el terreno humá, és cosa denigrant, y que may l' home deu haver de superiorisarse, ni permétrerho al seu semblant.

Sempre d' home a home la lluita 's manifesta, y aixó és verdaderament asquerós, que per una cosa o altre devem ser racionals.

Natura 'ns ha dotat d' un cervell que pensa, y un cor que sent, y al ferho, ha sigut perque, al pensar y al sentir, no 'ns manifestém contraris al nostre modo natural de ser, y sapiguém compendre quina es aquella cosa que més ens pot beneficiar a la vida.

¿Perqué doncs no seguir pel verdader camí?

Tan poch que costaría compenetrarnos de lo que verdaderament som, y podríam ser, si a nostre orgull, hi interposessim nostra humilitat y amor.

Tots volém ser bons, quan se tracta de ser justos, y susceptibles en lo que 'n diém amor propi, sols exteriorisém nostres sentiments, quan veyém que un altre 'ns dona l' exemple, y 'ns enfadém llavors, considerant lo que hem vist fer y que imitém, com un acte de vanitat fill d' un dels tants mals d' origen que 'ls homes hem heretat a la vida.

May portats per nostre propi instint sabém fer alguna cosa per armonisar sentiments tan necessaris, perque la mútua correspondencia entre 'ls homes sigui cosa beneficiosa.

Sapiguém doncs desprendres de tot quant ens és perjudicial y molest pel bon viure.

Sapiguém fugirne del camp ahont l' odi y la enveja sempre de brasset fan vía, y enlairém nostres cors en ales del amor qu' és font de vida.

¡Que deu ser bell, estimar a l'home y ser estimat per ell, com brànques del mateix tronch, quan al brassoleig de matinal brisa s'acarician amorosas!

AGUSTI PEDRET Y MIRÓ.

Barcelona-Desembre-8-1905.

Jesuitisme roig

Aquesta es la definició que més escau, als prestigiatadors del diner del poble ignorant, baix la capa de la democràcia; als mercaders d'un ideal magnífic, pera ferlo servir de cobertura a sas disbauxas i concupiscencias polítiques, pera sos propis i exclusius profits. Aquesta és la única definició dels ambiciosos, dels farsants i tahuls, dels que son una traya feixuga pera la llibertat de pobles oprimits i drets de l'individu, dels representants directes de la tirania i predomini dels que manan als que obeeixen.

Per aixó nosaltres, els nacionalistes radicals, que trevallém am coratge 'l pera progrés de nostra patria Catalunya, en fugim ab fàstic del costat d'aquesta gent falsa, que tot predicant llibertat i igualtat a totas horas, van endogalant poc a poc al poble inconcient, al seu remadet de llana fraterna, que embadocat els segueix, fentlo servir com instrument de la política corumpuda centralista, puig que son ells, els delegats a Catalunya d'aquella burocracia funesta.

Son ells, els que tot dientse lliberals, targiversan las causas per demés sublimes, mantenint aixis als ignorants, distanciatos dels bons ideals, son ells els defensors acerrims de la *unidad intangible de la patria*, pera conservar el monopoli i la tirania d'una regió sobre l'altre; son ells, els aliats lligítims de nostres governants pera anar tots junts contra l'ideal autonomista, encarnació viventa de nostre poble; son ells en fi, els *superhoms*, els que entenen per democràcia el disfressar a la joventut i tancar-la com parió del esclau en un lloc aont sols s'hi aprén a embrutirse.

I després de lo transcrit, aquests individus vergonyants, tenen encare la barra de propagar arreu, sempre baix lo sagrat nom de democràcia, las excelencias d'aquest ideal esquifit i estupit, escarni de la civilisació moderna.

Més sortosament el poble sensat s'en va allunyant del jesuitisme de gorro frigi, ne va fugint del costat de certs catalans entrevesats que lluitan inconcientment contra sos pro-

propis drets, puig desgraciats de nosaltres el dia en que aquesta massa de rutinaris s'imposés dintre de nostra patria, perquè alashoras, amb el despotisme qu'els domina, no deixarian surar cap ideal noble i progressiu sinó qu'imposarian la seva raó a forsa de fuetadas.

"La mes gran diversificació possible d'organització permet la mes gran soma de vida possible."

Carles DARWIN.

Exclusivismes irritants

La candidatura pera la renovació de la Junta de la "Societat Económica Barcelonina d'Amics del País" recomenada pel diari regionalista *La Veu de Catalunya*, quina sortí triomfant en las derreras eleccions verificadas per aquella entitat, regoneixém estava formada per noms digníssims, però tenia 'l grós defecte de no estar segellada pel generós esperit de conciliació.

Opiném qu'aixó de pretendre, o mellor, volguer que sigan els prohoms de la Lliga preponderants senyaladíssims en totas las manifestacions del ánima del nostre poble, és aixecar una muralla de la Xina entre aquesta collectivitat i 'ls diferents matisos del Nacionalisme Catalá, i per lo mateix és crear un obstacle a la conciliació que 's vé desitjant.

Aquets actes tenen forta i fonda ressonancia i mal aconsellats están els caps devaners de la Lliga si volen vincular per sempre, amb ella, el criteri qu'ha de imperar en aquestas corporacions, aont hi déuen tindre cabuda no las personalitats d'un sol grupo, sinó que 'n las mateixas hi han d'estar representadas las diferentas brancas del Nacionalisme.

Els inspiradors i amics de *El Poble Catalá* havían ja confeccionat amb anterioritat una candidatura pera la Económica, composta d'enlairadas i digníssimas personalitats, en la quina hi figurava com a candidat pera la Presidencia l'eminent patrici en Jaume Carner i Romeu. En ella s'hi veía un veritable esperit de germanor i un bon afany d'unió de tots els catalanistes, però vingueren els elements directors de la Lliga i obrant com a *dómines* volguer *picar els dits* als altres, presentant candidatura enfront de lo qu'apoiaba *El Poble Catalá*.

No volém pretendre esmenar la plana ni donar consells als senyors de la Lliga, però sí que 'ls volém advertir que seguint aixis s'instaura un criteri pobríssim, car no 's fá més

4.—SEREM

que continuar lo que fan els vells partits polítics del Estat Espanyol, això és, que la Espanya siga, no dels espanyols, sinó del partit exclusivament. Això i sols això vé a significar l'imposició dels regionalistes fent-se seva la Económica, en comptes de ferla genuina representació de las forsas intellectuals de Catalunya.

Que s'acabin las tutelas, que 'n son cáu i caliu d'animaversions entre 'ls nacionalistes. Deixémse de personalismes. Fém pas a la concòrdia.

Vingui aviat el bon criteri d'ample base i formis desseguit el bloc qu'ha de juntar a las dispersas forsas del Nacionalisme Catalá.

TARRACO.

Literatura

En aquell poblet malsá a'ont va ser-hi set anys de vicari si va acabar d'espantillar la salut.

Les aigues embassades donaven les febres palúdiques, i 'l bon sacerdot va patir-ne, però no 's queixaba de res, perque ell servia pera conçolar als que 's queixaven, pera donar consells als pobres d'esprít i menjar als famolencs, però no servia pas pera cuidar-se d'ell ni deixar que se 'n cuidessin.

D'estudiant ja tenia un posat malaltic. Un dolor ó un desengany que sempre havia arrocegat, impenetrable, els sacrificis que feia pel pròxim, el dalit am que s'havia tirat sobre 'ls llibres, l'estudi persistent i 'ls comentaris de Ramón Llull; tot l'havia deixat primparat i sensible. Tenia la cara seca, els pòmuls sortits, els llavis minsos. Si no haguessin estat els ulls inquietos, esbrinadors, que llampegaven sota del front seré, hauria semblat la seva una figura trevellada, ajena ó incommovible a les coses que passaven pel seu voltant.

Quan se 'l va veurer ben perdut, quan semblava un mort que caminava, el metge d'aquell poblet malsá li va dir per centésima volta que demanés el cambi á un'altra parrochia, que si 's quedava allí no tenien pas vicari per gaire temps. I com que 'l sacerdot no ho haguera fet mai, el mateix metje va encomenarho al diputat, i 'l diputat va fer passos, i mossen Joseph va rebre ordre d'anar-se 'n á una rectoria del cim d'una montanya prospera al Montseny.—Com á pobra ho és força aquella parrochia, pero d'orejat i hermós crec que

no pot ser-ho més tot alló—va dir-li el metje, donan-li una abraçada de bon amich.—I mossen Joseph va despedir-se de tots, d'aquell poble qu'ell estimava tan, malgrat els vicis i vulgaritat que 'l consumien, d'aquell paissatge plá i gris per aont hi havia creuat tantas voltas la seva silueta apostólica portant consols ó emportan-se 'n tristeses....

Els que varen anar á despedir-lo á la estació el voltaren tots ensopits i moixos. Concirós com estava mossen Joseph, semblava la personificació de l'ánima trista d'aquell poble trist.

—Tan mateix mos deixa, mossen Joseph....

—Aixís m'ho manan—feia ell per tota resposta.

—Quant el tornarem á veurer, mossen Joseph?

Quant Nostre Senyor vulgui.—I aixecava els ulls al cel sense gens d'afectació.

Entre la colla hi havia una dona rossa, grassa, quelcom botaruda, qu'era la que demostrava el dolor més viu. Anava de l'un rotllo al altre.

—¿Ves com ens ho farem els pobres sense ell? Sense ell, qu'era 'l pare de todas las criaturas. A fe que las meves, am l'home, que tinc, si Deu no m'ajuda, pujarant com els arbres torts.

—Ja pots ben dir ho,—li responia un'altra dona.—

Quan va sentir-se, al lluny, el tren que s'apropava, va obrir-se pas per entre la gent que hi havia á l'estació un home alt, ab el pel roig i 'ls ulls sanguinosos qu'ajudavan á donar-li tot l'aire d'un esperitat.

Aixís que va ser a unas passés de mossen Joseph, va allargar-li la má devant de la espectació de tot-hom.

Vaja, mossen Joseph, que s'hi adobi.

—Fin tú, fill meu, has vingut a dirme adeu?

—Quand t'ho estimol

Veurá: vostè és un bon home, i jo..... jo no sóc pas una bestia por no desitjar-li qu'allí ont vagi li provi millor qu'en aquesta maleida terra.—

Mossen Joseph va abraçar-lo, conmogut, i l'home de pel roig i ulls sanguinosos va escorre-s per entre la gent per amagar l'emoció que 'l sacsejava.

Derrera d'ells tot varen ser mormolacions.

—Mai ho aguera dit que l'Estany vingués a despedir-lo—deia l'un.

—Si .. no ten fíis—afegia l'altre, un vellet de barba tremolosa.—Las males animés ho fan

aixís, per despertar.

Amb aixó va aproparse aquella dona rossa y fican-se en la conversa va dir:

—Doncs no és tan dolent con aixó l'Estany ¿sabeu? Vosaltres, fugint-ne, és com li feu mala sanc i'l crieu feréstec.

—Tu lo qu' has de fer Patxeta, —va saltar un altre, ficanse al rotllo—és procurar que'l teu home no n' hegui esment de la llei que tens al Estany, que prou t' estossinaria.

—Mireu, —va respondre ella, entre vergonyosa i indignada: el meu home m' ha fet moltes males passades: bé prou que ho sabeu tots i sembla que us en poseu contents, però mai m' ha tocat un fil de roba. I ja que tu ets tan xarraire, mira de fer li arribar fins a les orelles: que no ho provi pas mai, ni tan sols d' amenaçar-me.

—Dignes que tens males pussés—afegia una dona escardelencia, allargan el coll pigat per sobre la colla que s' anava engroixint.

Busqueme-les gaire, si vols saber ho.

Amb aixó s' escalfava la curiositat de la gent, i gairebé ningú s' en recordava de que tots eran allí per despedir a mossen Joseph.

El bon vicari, qu' acababa de pujar al estrep, treia el seu hermós cap de sofriment per la finestreta del desballestat vagó de tercera, i, immovil, els mirava a tots a sota seu, amb una conmisericòdia i una tristesa indefinibles.

¡Quines coses tan lletjes y ofensives es llençava a la cara, aquella trista gent, qu' avia de viurer junta en un mateix grapat de cases! A falta d' ideals mes nobles y de sensacions mes elevadas, quina manera d' excitar-se i' odi per fer-se inconcienment un xit palpitant a la vida grisa que planava sobre aquell remat de ser sense esperit!

Tan interessant estava el xaferdeix que ningú va sentir la campana ni ningú va adonar-se de que la màquina xiulés.

No més quand a les primeres embranzides del tren, va sorollar el terraplé de l' estació, algú va girar se i va veurer que mossen Joseph s' allunyava, amb els braços secs fora de la finestra, oberts cridant desesperadament, estèrilment:—¡Estimeuvo sel! ¡Pero estimeuvo sel!

—Aquest hermós quadret es'l primer capítol de l' Estrany, noveleta publicada per la biblioteca de Reus "Foc Nou"; veigis la crítica de las obras rebudas.

Llibres rebuts

«Portugal artistic», Ignasi de L. Ribera i Rovira,

—Volúm 48 de la Biblioteca de «L' Avenç». —L' il·lustrat autor qui és un ver amic i admirador de Portugal i fervent apostol del lusitanisme a Catalunya, ha publicat en aquest llibre quatre interessants i hermosas conferencias donadas al Ateneu Barcelonés, en las qu' hi estudia las Arts i tot lo notable d' aquell poble que ab llur obra agermana al nostre.

«L' Estrany» es una noveleta d' en Suriñach, Senties publicada darrerament per la biblioteca "Foc Nou". Hi ha cosas veritablement hermosas en aquest llibret, cosas que 'ns han agradat tant que no podem resistir a la temptació de publicar lo primer capítol en nostre secció de Literatura: els que 'l llegeixin es ben segur qu' es traurán los consabuts 35 centims de la butxaca per comprar l' Estrany qu' es bonic de debó. Aquesta noveleta s' ha publicat junt am dos quadrets que mantenen a n' Suriñach en lo lloc que per son talent s' ha sabut guanyar «Renyina d' angels» i «Titellas a la platja» están fets am aquella forç de descripció que poseeix ton autor i que tant l' arriba a ensisar: felicitem al mestre i als de «Foc Nou».

Preguntas i respostas

Pregunta 2.^a

¿Es compatible la República unitaria amb el nacionalisme? ó siga: ¿Un republicà unitari pot esser nacionalista?

Resposta.

A primera vista, sembla que perquè un republicà sense abdicar de sas ideas republicanas pugua treballar pel nacionalisme, es a dir, pugua esser nacionalista, sia possible per tots els republicans l'ingrés en nostre moviment nacionalista.

Mes no és aixís, no pot esser nacionalista, el republicà unitari. Y no ho pot esser, porque tampoc és verdader republicà.

El que créu professar una idea, síntesis de llibertat, fraternitat, i amor vers son prohisme i vol unir an aquesta idea ó aspiració el desitj d' un poder governatiu que exerceixi tirania sobre la colectivitat com succeix en la unificació que defensen i practican tots els sistemas unitaris; centralisació sempre funesta pels pobles, ja que apaga las sevas tendencias progresivas, i que lo mateix son patentas en un régim monàrquic que en una república, cau en el mes gros dels errors, ja que comensa per fer incompatible las aspiracions que sustenta.

El republicà unitari, am la seva idea republicana pot esser nacionalista, empró am la deria del unitarisme esdevé en un dels més gran enemichs del nacionalisme; ja que aquest avans que tot, ans que tractar de l' elecció d' un poder governatiu, vol l' autonomia, am lo que dona completa llibertat a las nacionalitats que integran l' Estat, per escullir la organizació política ó administrativa que mellor

6.—SERÈM

s' escaigui á sas costums i s' adapti mes á sas creencias.

Un republicà unitari, ni és bon republicà, ni pot ésser nacionalista.

Clatelladas

Oh la gran *Fraternidad Republicana*, el portaveu predilecte del *progreso* i de la *libertad*; el gran símbol del republicanisme tarragoní, el magestuos capdill de las *forsas derrotadas*, que portan la devantera del moviment *revolucionari*. Oh els homes de talent, els cervells privilegiats, els intel·lectuals am *patente de invención*, els entusiastas admiradors de la eminent gloria republicana, l'emperador Lerroux, els humils acatadors á la voluntat del monarca Nicolau Salmeron. Oh, els grans filòsops que s' desvetllan incansablement per la propagació dels ideals moders, del desitj d' un poble modern, de tot lo qu' és modern, els que volen fer llum en l' enteniment del ciutadà, els grans partidaris de la igualtat obligatoria, de la llibertat obligatoria i del tot obligatori, si s' plau per forsa. Oh els únichs sers que caminan drets sobre la terra, que hi veuen clar, que no admeten cap classe de discussió en rès, que tothom per obligació té de reconèixer qu' ells son els més *avansats* del mon, perquè ells ja n' están segurs i aixó basta. Oh el caos.

La gloria de la premsa, l' *orga* que vingué pel bé del periodisme i de la república, al *estado de la prensa*, ens ha dit *luises*, i s' ha descuidat de dirnos tot alló de *hijos espúreos*, *hijos de fraile*, *reaccionarios*, *clericales* i sobre tot.... *melenudos*.

Vos perdonem aquesta poca memoria i us la perdonem de bon grat perquè veiem que tant poca en teniu, que no en teniu gens. Si n' tinguessiu vos recordoriam que us havem retat á pública controvèrsia, per demostrarvos á vosaltres i á tothom, que al costat nostre, sou lo més enderrarit que s' coneix; que sou la rémora de la reacció i del rutinisme; que vostras doctrines y prácticas son atentatorias á la llibertat dels homes i dels pobles; per demostrarvos que 'l nacionalisme catalá deix molt endarrera, á las doctrines salmeronianas, á la república del vostre quefe que vosaltres considereu gloria nacional, el primer orador d' Espanya, el *hombre que por sus virtudes, tiene el respeto de amigos y extraños*, (pero que tampoc admet controvèrsias, per poger am la seva oratoria combatre 'l nacionalisme sens dupte perquè 'l discutir deu fer *clerical*).

Vos hem retat, repetim, á discussió pública i per tota resposta, sens dupte per demostrar que sou mes aimants del *progreso* que nosaltres, ens havem dit *luises*.

Luises, i tot rihent, pobrets! que no veieu que la vostra pobra y forsada rialla ensenya palpablement el reconèixement d' una inferioritat de vosaltres á nosaltres?

Pròu ho reconeixeu que podem darvos lliçons de republicanisme; que porteu els motllos vells; que sou la personificació de lo rovellat; de lo que se 'n vá, de lo que dintre poc, jeurá eternament en la tomba de lo inútil. Ja ho veieu que 'ls nostres ideals son l' esclat de vida d' una joventut joiosa que vol enderrocar els feudalismes i personalismes per vosaltres defensats; ja ho veieu que nosaltres aplastarem am la virilitat de nostra pensa i am l' empena encoratjadora á que 'ns porta lo desitj de lo nou, tota la malura per vosaltres escampada, empró per dissimular el ridícul, rièu, i ho feu am la mofa del ignocent, del que riu perquè no sab qué contestar; perquè com sou tan sabis, sabeu am una *graciosa carcajada* demostrar el vostre *progreso*, ridiculitzant al ensemps las doctrinas dels que s' pensan *esser mes avansats* que vosaltres. Oh fraternos magistrals.

Feu bé; aneu rient. Acabeu la vida en pau. Nosaltres ja us compadim. Els vostres ideals avui ja envellits, vos han fet sortir cabells blancs; sou vells. Y 'lsvells, repapiejan, i 'ls joves us hem de compadir.

Y aixis ho fem.

Rièu. Rièu.

Quina feinada se 'ls hi girará ara als nostres inconsutils!

No 'n hi havia prou amb els *espúreos* de Basconia i Catalunya, que son els causants de totas las desgracias que *aslijen á nuestra infortunada patria*. Sols hi mancaba que la *maldita hidra* tregués ara 'l cap per la banda de Valencia i Aragó, per acabarla de fer encara més *desgraciada*.

Perqué jo no sé, senyors, si vostés n' están enterats qu' a la ciutat del Turia ja hi ha hagut periòdic qu' ha tret la caixa dels trons declarantse obertament *valencianista*, com no sé tampoc si haurán llegit qu' a la terra de la *jota*, en una assemblea magna de tots els ajuntaments de las tres *provincias*, se va acordar demanar rès menys que la autonomia municipal i regional.

I per aixó, per si no ho savian, ara 'ls hi he dit.

En fin, que 'ls ideals de la Autonomia van escampantse arréu de l' Estat espanyol, qu' és una *barbaridad*.

Mirin qu' és prou, que las malas llevors s' escampin i arrelin tant despressa! se deurán dir la gent de las planas hermas. Nosaltres qu' am la suspensió de garantias a la *provincia* de Barcelona donavam ja per mort i enterrat al autonomisme catalá i per tant assegurada la nostra pitansa per una bona temporada més, si que quedarem lluïts si ara ja hi han altrás regions que també volen *cerrar las puertas* als nostres productes.

Es precis fer la següent aclaració, i és, que 'ls productes a que volen referirse aquells senyors i que son els únics que produeix la seva *agricultura*, que transforma sa *industria* i qu' exporta 'l seu co-

mers a las regions hermanas, son las sangoneras.

Per això, jo que 'm miro las cosas sense apassionament de cap mena, trovo molt en raó que 's queixin i baladregin demanan midas represivas als governs.

Com s' ho arreglarian, doncs pobrets, si totas las regions que trevallen i velen viure i progressar, els hi declaraessin el *boycottatje*?

Diuen qu' hi haurá *superavit* i jo ho dupto; *¡en buenas manos está el panderol!* per deixar que sobrin cuartos.

De totas maneras, si n' hi ha ja 'ls hi han donat col·locació. La major part els destina a la compra d' una grossa partida de *xeringas*.

Aparato de molta utilitat pera 'ls qui tenen el ventrell brut.

Y tots savèm qu' al *ventrell* de cert Estat, n' hi ha tanta de porqueria!....

A Anglaterra el ministeri del partit liberal presidit per Henry Campbell ha fet ministre a un obrer mecanic, qui ben compenetrat de sa representació i orgullós del ram a que pertany ha prescindit totalment de tota classe d' etiquetas i ni ha volgut acceptar com a sou els 50 000 francs anyals, que se li assignan traientne d' eils l' import del sou que guanyaria trevellant del seu ofici i destinant el sobrant a una caixa de socors mútuos.

Y aixó, hermós exemple de llibertat i germanor s' ha vist en un país monárquic.

Aquí, hi ha qui creu que sols pot aconseguirse en una república unitaria.

Oi, hermanos?

Deyam en nostre número anterior que al senyor Ferrer y Vida (Joan), senador per aquesta *provincia* se l' indicava pera un alt puesto; avuy hi afegirém: ¡Quin defensor dels interessos del país déu esser quan a Barcelona tenim entés que se li ha demanat presentés la dimissió de vocal de las juntas del "Crédito Mercantil", i del "Banco vitalicio de España",!

Aixó si, a nosaltres sempre ens cau la loteria.

Novas

Se convoca a tots els socis del "Centre Nacionalista Catalá" al Concill General ordinari que se celebrarà el prop·vinent diumenge, día 7 de Jauer a las quatre de la tarde.

La redacció de SERÉM! desitja un any nou ben prosper a tots els aimants de nostra patria catalana i a tots els que 's desvetllan, arréu del mon, per la creixensa dels ideals que tendeixen a la completa deslliuració del home.

El patsat divendres, tingué lloc en l' hostatje de la Federació Obrera d' aquesta ciutat, una reunió convocada pel Concill de dita Federació i a la que hi foren convidadas totas las entitats políticas i recreativas.

En l' esmentada reunió, es tractá dels resultats gens satisfactoris obtinguts per las comissions de dita Federació que sollicitaban recursos per poder socorrer degudament als obrers presos, per motius dels sucesos promoguts darrerament referent als consums; lo que, exteriorisant confirmar novament l' indiferentisme tarragoní en assumptos que a la ciutat atanyen, i al ensemps un egoisme irraonable; puig si en ocasió dels aludits sucesos hi hagué bona part de ciutadans que aprofitantse de las circunstancias sapiguéren fer provisió de queviures, estalviantse l' import dels drets d' entrada, no s' ha demostrat are, gens d' interés per part de la població en socorrer dignament als que per desgracia son víctimas avuy d' aquella revolta.

No obstant la Federació Obrera donant provas de son altruisme i amor vers sos companys, conducta ben lloable, convocá, com hem dit avans a totas las entitats per buscar, junts, una solució al problema de recaudació del total presupostat en auxili als detinguts.

S' acordá, a iniciativa de las societats invitadas, obrir llistas de suscripció entre sos consocis i 'ls ciutadans que bonament vulguin contribuir hi.

El Concill Directiu del "Centre Nacionalista Catalá", te ja oberta la llista de suscripció.

Després dels celebrats clots oberts als carrers de la Unió i Apodaca per plantar arbres sobre la roca vira, are s' ha ocorregut als encarregats del servei de policia urbana, autorisar que, a l' hora s' arxequin las aceras del primer de dits carrers; i com las plujas dels darrers días, han omplert los carrers de fang, tothom se veu obligat a trepitjar fang i a embrutarse.

Lo no es aixó lo pitjor, sino que no s' ha obligat al contratista a posar un fanal que avisi als transeunts, essen causa de que una senyora molt distinguida caigués i se posés feta una *hástima*.

Es ben de creurer que los culpables de la falta que denunciém dirán que tan se 'ns hi endona; pro nosaltres ne protestém enérgicament, perquè aqueixas negligencias recauen sobre la ciutat, que voldríam tindre sempre neta i curiosa.

Encare que se 'ns digui cançoners em de parlar del estat dels carrers del Port: verdaderament están fastigosos i doném una idea exacta de la falta de voluntat, mes que medis de nostre Ajuntament: no es que volguém donar tota la culpa al actual, no, perquè lo mal vé de lluny; pero la veritat es que lo mal existeix, que ningú fa rés per evitar aqueixa vergonya i que s' arrivará a no poguerse transitar per las vías de mes mohiment mercantil.

No sembla sinó que tots los de Cala Ciutat siguin sorts, cegos i muts, perquè no senten ni les lletres de ferotges i repugnants tenes dels carreters, i á renegaires *per se*, ni veuen la brutícia qu' ens deshonra al devant de propis i estrangers, ni tenen una paraula de queixa, i a que no un meregut vot de censura, per los qui tenen la culpa del estat fastigós i repugnant de ditas vias comercials, entre las quals pot figurar en cap de llista la anomenada de Torres Jordi, ja que no es carreter, ni carretera, i ni sols un barranc intransitable, fins per la gent de peu.

Sembla qu' al cap de valls s' arregla una mica lo del Ateneu: en nostre darrer nombre ens queixabam, am sobrada raó de las funcions pornogríficas i tontas qu' es venian representant desde la supressió del «Arte Moderno», i ns queixabam a la Junta directiva per creuer qu' ella n' era responsable: avui, desapassionats com sempre, reconeixem que va estar molt encertada en l' elecció de «El Nido Ajeno» i «La Pitanza», dons creiem que sont de lo meljoret que ns han donat en tota la temporada. Las aplaudim perque las trovem bonicas i entretingudas i fins veuriam am gust, com molts dels concurrents, que s' tornessin a representar. Per completar la vetllada i acabarla d' arrodonir, los actors estigueren discretissims.

El dia de Sant Esteve volguerem presentar «Mariana» de l' Echegaray, pro l' interpretació resultá un desastre: l' apuntador eridant desafortadament, se sentia mes que 'is actors, donant a entendre qu' aquestos habian estudiat molt repoc els seus papers: particularment la senyora Marsal, que tant excelents condicions ha demostrat, habia de lluir las totas en aquella obra que s' prestaba perfectament a que, com en altres vegades en menos elements, se 'n endugués al públic: liástima! Aixó fa que no poguem passar sens censurar la poca voluntat dels actors: no pretenem que s' fassin miracles i som els primers en reconeixer que, per lo que cobran i per lo que paguem els fan treballar massa; comprenem que dos o tres estrenos cada setmana se fan difícilissims, que no pot resultar res perfecte am los pocs i pobres elements en que s' compta, pro, entre poc i massa: lo que si s' pot exigir es que tots los actors sapigan lo paper avans d' estrenar un' obra, que s' enseji i que si no s' está en condicions, que s' neguin a presentarla. Aixó es lo que desitjem, tot están en la ferma convicció d' esser atesos pel senyor Ballart, director de la companyia i pels senyors de la Junta directiva.

Gracias al mai prou alabat Graner, lo mes entrant se 'ns preparan dos aconteixaments artísticos de veritable importancia: el dia 5 ens fa venir al nen Miecí Horszonski, pianista veritablement extraordinari dons en tot i tenir tant sols onze anys

ha corregut d' éxit en éxit per las mes importants capital, europeas, recullint arreu aplaudiments i conquistantse la simpatia i l' admiració de tothom. El concert lo donará en el teatre del Ateneo que creiem será ple a vessar.

Am força alegría anunciem á nostres llegidors que 'ls dias 13 i 14 vindrá á donar tres funcions tota la companyia catalana que tants sorollosos éxits ha tingut en el teatre Principal de Barcelona baix la direcció artistica d' en Graner. Las comedias qu' es representaran son triades d' entre lo mellor de la literatura universal i sa execució i presentació resultaran perfectes, donats los elements de personat i decorat en que compta la empresa á Tarragona ens queixem sempre de que no s' pot anar al teatre perque venen companyias que no se sab ont són: are que s' prepara aquet aconteixement artistic, creiem que 'ls tarragonins, afamats d' art, en sa veritable expressió, ompliran lo teatre, corresponent aixís al esforç fet per en Graner, qu' ens distingeix al colocarnos devant de tots los pobles de nostre Catalunya.

A propòsit de las representacions anunciadas recordem que, per sa moralitat indiscutible, podran anarhi com succeeix á Barcelona, las personas de mes escrupulosa conciencia, i per la valú dels artistas, per la justesa de la interpretació i per la mise en escena, res hi han de trovar en falta los mes exigents i refinats en assumptos de teatre.

Poder de la Poesía

A LAURA.

Jo escriuré ton nom en la neu mes blanca;
el vent bufará,
la neu se fondrá.

No busquis ton nom en la neu mes blanca,
ton nom no hi será.

Jo escriuré ton nom en la humida arena;
la onada vindrá,
s' hi revolcará.

No busquis ton nom en la humida arena,
ton nom no hi será.

Jo escriuré ton nom en la roca dura;
el mon cruixirá,
la roca caurá.

No busquis ton nom en la roca dura,
ton nom no hi será.

Jo escriuré ton nom en las cansóns mevos;
el temps passará,
se las endurá.

Qu' unquen quedi sols de las cansóns mevas,
ton nom quedará.

APELES MESTRES.